

TAT

**Talous-, työelämä- ja
yrittäjyysmateriaaleja
peruskoulun opetussisältöön**

Miksi rakentaa elämyksellinen ilmiö- tai MOK-viikko talous-, työelämä- ja yrittäjyysteemoista?

Mitä sanoo perusopetuksen opetussuunnitelma?

- ”Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelu ja toteuttaminen edellyttävät yhteistyötä eri lähestymistapoja edustavien oppiaineiden kesken sekä koulun muun toiminnan hyödyntämistä. Kaikki oppiaineet ovat vuorollaan mukana oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa kulloisenkin kokonaisuuden edellyttämällä tavalla.
- Oppimiskokonaisuuksien sisällöiksi etsitään toimintakulttuurin periaatteiden mukaisia, oppilaita kiinnostavia sekä oppiaineiden ja opettajien väliseen yhteistyöhön soveltuvia teemoja. Oppimiskokonaisuuksien tarkoituksena on käsitellä toiminnallisesti oppilaiden kokemusmaailmaan kuuluvia ja sitä avartavia asioita.” (POPS2014, 31-32)
- **L6 TYÖELÄMÄTAIDOT JA YRITTÄJYYS.** Työelämä, ammatit ja työn luonne muuttuvat mm. teknologisen kehityksen ja talouden globalisoitumisen seurauksena. Oppilaiden on tärkeä saada kokemuksia, jotka auttavat oivaltamaan työn ja yritteliäisyyden merkityksen, yrittäjyyden mahdollisuudet sekä oman vastuun yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä.
- **L3 ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT.** Elämässä ja arjessa selviäminen edellyttää yhä moninaisempia taitoja. Kyse on terveydestä, turvallisuudesta ja ihmissuhteista, liikkumisesta ja liikenteestä, teknologisoituneessa arjessa toimimisesta sekä oman talouden hallinnasta ja kuluttamisesta.

Mitä sanovat nuoret, opettajat ja TAT?

**Mun elämä
mun rahat**

Nuoret puhuvat rahasta,
kannattaa kuunnella

[Katso video](#)

**Miten taloutta pitäisi
opettaa kouluissa?**

Opettajat Riitta Mikkola
ja Miia Muurinen

[Katso video](#)

**Opettajien talous-
osaamisen tutkimuksen kolme
keskeisintä havaintoa**

Liisa Tenhunen-Ruotsalainen,
Johtaja TAT

[Katso video](#)

Talous- ja työelämätaidot sekä yrittäjyyskasvatus

ALAKOULU

Miksi ja miten?

Miksi talous-, työelämä- ja yrittäjäystaitoja tulisi opettaa jo alakoulussa?

- Alkuopetuksessa talousopetuksen tavoitteena on oppilaiden kannustaminen oman talouden hallintaan, kohtuullisuuteen ja säästäväisyyteen.
- Lasten asenteet rahaan ja talouteen syntyvät varhain.
- Rahan käyttö vaatii harjoittelua. Harjoittelu voi alkaa pienten lasten kauppaleikeistä ja viikkorahasta tai tienaamisesta pienissä kotitöissä.
- Työelämä, ammatit ja työn luonne muuttuvat mm. teknologisen kehityksen ja talouden globalisoitumisen seurauksena.

- Oppilaiden on tärkeää saada perusopetuksessa yleisiä valmiuksia, jotka edistävät kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan.
- Oppilaiden on tärkeää saada kokemuksia, jotka auttavat oivaltamaan työn ja yritteliäisyyden merkityksen, yrittäjyyden mahdollisuudet sekä oman vastuun yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä.

Seuraaville sivuille on koottu oppisisältöjä, joita on helppo ottaa käyttöön eri ikäluokkien oppitunneilla. Sisällöistä löytyy kulumia jokaiseen oppiaineeseen.

Leikitään taloutta -kokonaisuus

Kenelle: 1.–3-luokkalaiset ja sisältöjä soveltaen 6.-luokkalaisiin asti.

Mistä on kyse: Leikitään taloutta on leikkisä tehtäväkokonaisuus, jonka avulla oppilaat oppivat ensimmäisiä arjen taloustaitoja, kohtuullisuutta ja säästäväisyyttä. Leikitään taloutta -materiaali muodostuu kuudesta lyhyestä ja toiminnallisesta tehtävästä:

1. Säästämishippa
2. Maa-meri-laiva –leikki
3. Kauppareissubingo
4. Maija on lähdössä kauppaan –laululeikki
5. Luokan oma sovelluskauppa
6. Ossin kauppareissu
7. Talousaiheisia suunnistustehtäviä

Mitä opitaan: Oppilaat ottavat ensi askeleita itsenäisinä rahan käyttäjinä ja kuluttajina.

Oppilaat saavat käsityksen rahan arvosta ja pääsevät pohtimaan kuluttamista ja säästämistä.

Oppilaat harjoittelevat arjen perustaitoja, kuten kaupassa käymistä.

Materiaali tarjoaa kaikille lapsille tasa-arvoisemmat lähtökohdat oman talouden hallintaan tulevaisuudessa.

Miten otan kokonaisuuden käyttöön: lataa kirjanen verkosta tai tutustu yksittäisiin tehtäviin [tästä](#)

Leikitään taloutta ja harjoitellaan työelämätaitoja

	1.-luokka	2.-luokka	3.-luokka	4.-luokka	5.-luokka	6.-luokka
Vinkki 1: Säästämishippa	x	x	x	x	x	x
Vinkki 2: Suunnittelua ja aarteenetsintää	x	x	x	x	x	x
Vinkki 3: Maa-meri-laiva leikki talousteemalla	x	x	x	x	x	x
Vinkki 4: Kauppareissubingo	x	x	x	x	x	x
Vinkki 5: Maija on lähdössä kauppaan – laululeikki	x	x	x			
Vinkki 6: Luokan oma sovelluskauppa	x	x	x	x	x	x
Vinkki 7: Ossin kauppareissu	x	x	x			
Vinkki 8: Talousbingo		x	x	x	x	x
Vinkki 9: Opitaan kiertotaloutta				x	x	x
Vinkki 10: Mun elämä – mun vastuu -oppitunti			x	x	x	x
Vinkki 11: Taloussankari Junior -peli				x	x	x

Vinkki 1: Säästämishippa

Kenelle: 1.–6.-luokkalaiset

Mistä on kyse: Oppilaat tutustuvat säästämisen moninaisiin mahdollisuuksiin

Miten: Valitaan oppilaiden joukosta 1–2 hippaa.

Hippa yrittää ottaa muita oppilaita kiinni.

Kiinniottamisen voi estää sillä, että menee kyykkyyyn ja sanoo jonkun asian, jota voi säästää.

Jos oppilas ei keksi säästämisen kohdetta ennen kuin hippa saa hänet kiinni, niin hän jää paikalleen hyppimään.

Toiset oppilaat voivat käydä pelastamassa kiinni jääneen kertomalla hänelle asian, jota voi säästää.

Huom! Sama oppilas ei voi joka kerta pelastautua samalla säästämisen kohteella, vaan tarkoituksena on keksiä uusia säästettäviä.

Vaihdetaan hippoja pari kertaa leikin aikana.

www.tat.fi/tietopankki/saastamishippa/

Talous-
teema

Vinkki 2: Suunnistusta ja aarteidenetsintää

Kenelle: 1.–6. luokkalaiset

Mistä on kyse: Oppilaiden kanssa tehtävä suunnistus. Voidaan tehdä myös koulun pihalla aarteidenetsintäleikkinä.

Miten: Rasteille voi tehdä erilaisia talous- ja työelämäaiheisia tehtäviä, esim.

Rasteilla on 2-3 kuvaa/tekstiä ja pareittain suunnistavat oppilaat päättelevät, missä kuvassa on kyseessä mainos tai mikä ammatti kyseessä.

Rasteilla on kuvia tavaroista. Oppilaat etsivät kuvista, mitä näistä pystyy kierrättämään tai oppilaat arvioivat hintoja.

Rasteilla on kuvia erilaisista välipaloista. Oppilaat

päättelevät, mitkä välipaloista ovat terveellisiä ja arvioivat välipalojen kustannuksia.

Rastien tehtävät on hyvä ajoittaa siten, että tehtävän teemoista on ollut oppilaiden kanssa puhetta jo aiemmin.

Suunnistamisen jälkeen rastien tehtävistä keskustellaan yhdessä.

www.tat.fi/tietopankki/talousaiheisia-suunnistustehtavia/

Talous-,
työelämä-
ja
yrittäjyys-
teemat

Vinkki 3: Maa-meri-laiva -leikki talousteemalla

Kenelle: 1.–6. luokkalaiset

Mistä on kyse: Auttaa oppilaita saamaan käsitystä tavaroiden ja palvelujen hinnoista.

Miten: Leikkiin tarvitaan kolme viivaa tai merkittyä paikkaa

*A: asia, joka maksaa yleensä kaupassa
esim. alle 2 €*

B: ... alle 10 €

C: yli 10 €

Leikkijät asettuvat keskimmaiselle viivalle ja jäävät odottamaan ohjaajan huutoa, mihin siirtyä.

Sovitetaan liikkumistapa (esim. kävellen, juosten, hyppien, sivulaukalla). Vaihdetaan liikkumistapaa

välillä (annetaan oppilaiden ehdottaa liikkumistapoja).

Ohjaaja huutaa jonkun asian ja oppilas siirtyy sille viivalle, paljonko hän arvioi kyseisen asian uutena maksavan.

Mitä opitaan: ymmärrystä eri tuotteiden ja palvelujen hintaluokista.

Ohjaajalle vinkit: summat ja huudettavat asiat ikäluokan mukaisesti!

www.tat.fi/tietopankki/maa-meri-laiva-leikki-talousteemalla/

Talous-
teema

Vinkki 4: Kauppareissubingo

SOPII HYVIN KOTITEHTÄVÄKSI!

Kenelle: 1.–6.-luokkalaiset

www.tat.fi/tietopankki/kauppareissubingo/

Mistä on kyse: Harjoitellaan kaupassa asioimista joko vierailemalla lähikaupassa tai rakentamalla luokkaan kauppa, jossa eri luokka-asteet vierailevat.

Voidaan kutsua paikallinen kauppias vierailulle koulun omaan kauppaan.

Miten: Annetaan kaupan asiakkaalle bingoruudukko, jonka tehtäviä voi tehdä haluamassaan järjestyksessä.

Mitä opitaan: Yhteen- ja vähennyslaskua, rahankäsittelyä, kertolaskuja, alennusprosentteja.

Opitaan yhteistyötä, palvelua, rahan käsittelyä, kuluttajataitoja, eli viimeistä käyttöpäivää, alennusprosentteja, punnitusta.

Etsin merkinnän, paljonko tuote painaa.	Arvioin etukäteen, paljonko ostokseni maksavat.	Tervehdin myyjää.	Etsin kaupasta pullonpalautuspisteen.
Etsin tuotteesta valmistusmaan.	Etsin tuotteesta viimeisen käyttöpäivän.	Harjoittelen etsimään tuotteiden hintoja.	Harjoittelen maksamaan itse ostokseni.
Etsin ostokuitista kaupan osoitteen.	Harjoittelen punnitsemaan tuotteita.	Etsin tuotteesta parasta ennen-päiväyksen.	Etsin kaupan aukioloajat.
Tarkistan ostokuitista, paljonko ostokset maksoivat yhteensä.	Otan kestokassin mukaan kauppareissulle.	Kiitän myyjää.	Tarkistan, että tuotteen pakkaus on ehjä.

Vinkki 5: Maija on lähdössä kauppaan -laululeikki

Talous-
teema

Kenelle: 1.– 3. luokkalaiset

www.tat.fi/tietopankki/maija-on-lahdossa-kauppaan-laululeikki/

Mistä on kyse: Monet alkuopetusikäiset asioivat ensimmäisiä kertoja kaupassa itsenäisesti, joten kaupassa käymiseen liittyvä laululeikki voi tuntua tämän ikäisistä omaan elämään helposti liitettävältä ajankohtaiselta asialta. Oppilaalle on merkityksellistä kuulla oma nimensä, joten laulun sanoja pystyy muuttamaan paikalla olevien leikkijöiden mukaan. Myös osallisuuden kokemukset ovat tärkeitä, joten tässä laulussa lapset saavat itse keksiä, mitä ostettavaa kaupasta voisi olla ja missä tuotteita mahdollisesti säilytetään.

Mitä opitaan: Kotitalouden hallinta ja osallisuus. Auttaa oppilasta hahmottamaan kuluttamisen perusprosesseja. Osallistaa oppilasta kodin toimintoihin ja päätöksentekoon. Kiinnittää oppilaan huomio talouden suunnitteluun

L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen

L3: itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (OPS 2014)

Maija on lähdössä kauppaan
Kati Pajari

1. Mai - ja on läh - dös - sä kaup - paan. Mi - tä hän siel - tä os - tai - si? Mai - ja kat - soo kaap - piin. Mi - täs siel - tä puut - tuu? Siel - tä puut - tuu ba - naa - ni - a, li - sä täänse os - tos - lis - taan. Kau - pas - sa on sit - ten hel - pom - paa muis - ta, mi - tä on os - tet - ta - vaa.

2. Leevi on lähdössä kauppaan. Mitä hän sieltä ostaisi? Leevi katsoo jääkaappiin. Mitäs sieltä puuttuu? Sieltä puuttuu jogurttia, lisätään se ostoslistaan. Kaupassa on sitten helpompaa muistaa, mitä on ostettavaa.

3. Lotta on lähdössä kauppaan. Mitä hän sieltä ostaisi? Lotta katsoo pakastimeen. Mitäs sieltä puuttuu? Sieltä puuttuu jäätelöä, lisätään se ostoslistaan. Kaupassa on sitten helpompaa muistaa, mitä on ostettavaa.

HEIKITÄÄN TALOUTTA 7

Vinkki 6: Luokan oma sovelluskauppa

”Opitaan medialuku- ja taloustaitoja yhdessä!”

Kenelle: 1.–6 -luokkalaiset

Mistä on kyse: Luokka rakentaa oman sovelluskaupan

Kannustaa oppilaita sovittamaan omia ideoita muiden ideoihin, kehittelemään ideoita yhdessä eteenpäin sekä esittämään niitä muille. (OPS L1, L6)

Ohjaa oppilaita huomioimaan palveluiden merkintöjä.

Auttaa oppilasta hahmottamaan erilaisia tapoja ostaa tuotteita ja palveluita.

Käydään oppilaiden kanssa läpi, mikä on sovellus ja millaisia eri sovelluksia oppilaat tuntevat. Miten sovelluksia voi ostaa? Mitä sovellukset maksavat? Lyhyesti sovellusten ikärajoituksista.

Miten: Jaetaan oppilaat noin kolmen oppilaan ryhmiin. Tehtävänä oppilailla on suunnitella ryhmässään 1–2 sovellusta puhelimella käytettäväksi. Oppilaita voi johdatella pohtimaan, onko heidän sovelluksensa esim. sellainen, joka helpottaa käyttäjänsä arkea jollain tavoin? Vai voisiko se olla jotain mukavaa ajanvietettä? Tai esim. jotain, mistä löytyy tietoa tai on hyötyä?

Oppilaiden tehtävänä on keksiä sovellukselleen nimi, kuvake sovelluskauppaa varten sekä laatia lyhyt esittely. Maksaako sovellus käyttäjälleen jotain? Onko sovelluksella ikärajoitusta?

Ryhmien töistä laaditaan yhteinen luokan oma sovelluskauppa. Toteutustapa sovitaan yhdessä etukäteen.

www.tat.fi/tietopankki/luokan-oma-sovelluskauppa/

Talous-
työelämä-
ja
yrittäjyys-
teemat

Vinkki 7: Ossin kauppareissu

Kenelle: 1. –3. luokkalaiset

Mistä on kyse: Tarina Ossin kauppareissusta

Miten: Opettaja lukee luokalle tarinan, jonka jälkeen siitä keskustellaan:

Mitä ajatuksia oppilailla heräsi sadusta?

Miksi Ossia jännitti lähteä yksin kauppaan?

Keneltä Ossi sai apua?

Miten oppilaiden omat kauppareissut ovat sujuneet?

Jutellaan kohteliaista käytöstavoista kaupassa.

Keitä kaikkia kaupassa on sinun lisäksesi? Miten toimitaan kaupassa yksin? Entäpä ryhmässä?

Miten kaupassa voi huomioida muita?

Miten kaveria voi auttaa ostosreissun aikana?

www.tat.fi/tietopankki/ossin-kauppareissu/

Talous-
teema

Vinkki 8: Talousbingo

Kenelle: 2.–6.-luokat

Mistä on kyse: Kertotaulut

Talousbingossa harjoitellaan kahden (tai mikä vain) kertotaulua seuraavaa tehtävää varten. Käykää oppilaiden kanssa yhdessä ensin läpi kahden kertotaulu ja kirjoita vastaukset taululle.

Miten: 3x3-bingoruudukolla

Tämän jälkeen pyydä oppilaita tekemään viikoon 3x3 ruudukko bingoa varten ja kirjoittamaan sekalaisesti ruudukkoon kahden kertotaulun vastaukset (ei nroa 20) eli 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16 ja 18.

Tämän jälkeen opettaja kysyy satunnaisessa

järjestyksessä kahden kertotaulun laskuja ja oppilaat ympäröivät vastauksen omalta ruudokoltaan. Se voittaa, joka saa ensimmäisenä bingon.

Voi toteuttaa myös muilla kertotauluilla saman mallin mukaan. Vaikeusastetta voi lisätä nopeutta kasvattamalla.

Mitä opitaan: Kertotaulujen sujuvuutta hauskaalla tavalla

Talous-
työelämä-
ja
yrittäjyys-
teemat

Vinkki 9: Opitaan kiertotaloutta

Kenelle: 4.-6. luokkalaiset

Mistä on kyse: Rakennetaan kiertotalouspaja

Miten: Oppilaat rakentavat kiertotalouspajan, jossa esim.

- Katsotaan kiertotalouteen liittyviä videoita yhdessä
- Kehitetään omia kiertotalousyrityksiä ryhmitöinä
- Leikitään kierrättämistä, esim. mihin minut kierrätetään leikkiä.

Kouluun voidaan rakentaa viikon ajaksi kiertotalouspiste ja oppilaat pääsevät testaamaan, miten kierrättäisivät eri asioita.

Kutsutaan paikallisia kiertotalousyrityksiä ja asiantuntijoita vierailulle koulun kiertotalouspajaan.

Mitä opitaan: Tutustutaan kiertotalouteen ja kierrättämiseen sekä opitaan ymmärtämään, miten omia kulutustottumuksia voi muuttaa ja noudattaa kiertotalouden periaatteita paremmin.

www.tat.fi/tietopankki/on-aika-siirtya-kiertotalouteen/

Talous-
työelämä-
ja
yrittäjyys-
teemat

Vinkki 10: Mun elämä, mun vastuu –virtuaalinen oppitunti

Kenelle: 3.-6.luokkalaiset

Mistä on kyse: Oppitunnilla oivalletaan, mitä on vastuu ja pohditaan sitä oman tulevaisuuden näkökulmasta. Oppitunnin ydinteemat ovat vastuu, omistaminen, oman rahan käyttö, yhteiskunta, näpistysten ehkäisy ja luottamus.

Mitä opitaan:

- Vastuun merkitys tarinoiden kautta
- Ymmärrys, miten yhteiskunta toimii (raha, työ, yrittäjäyys, omistajuus)
- Oivalletaan, miksi näpistäminen on väärin ja miten tehdään kestäviä valintoja
- Oman rahan käyttö
- Valintojen vaikutus omaan tulevaisuuteen

Miten: Video-oppitunti ja opettajan materiaali löytyy yhdestä osoitteesta:

www.tat.fi/tietopankki/mun-elama-mun-vastuu-virtuaalioppitunnin-valmistelumateriaali/

Valmis 45 minuutin video-oppitunti!

Ladattava materiaali / Alakoulu, 4.–6. luokat

Mun elämä, mun vastuu -
virtuaalioppitunnin
valmistelumateriaali

Talous-,
työelämä-
ja
yrittäjäyys-
teemat

Vinkki 11: Taloussankari Junior -peli

Kenelle: 4.–6.luokkalaiset

Mistä on kyse: Taloussankari Junior -peli on maksuton tulevaisuustaitoja opettava peli.

Peli on tarkoitettu kaikille oppijoille, jotka ovat kiinnostuneita talous- ja ilmastoasioista, haluavat oppia vastuullisesta rahan käytöstä ja oppia lisää omilla valinnoillaan vaikuttamisesta.

Peli kannustaa toimimaan aktiivisina ja vastuullisena toimijana omassa elämässään suhteessa ympäristöön ja ilmastoon.

Peli auttaa oppilasta hahmottamaan omaa rahan käyttöönsä, oman toiminnan vaikutusta ilmastoon ja kannustaa tekemään arjessa harkittuja valintoja.

Peli on suunnattu 4.-6.luokkalaisille ja se on maksutta kaikkien pelaajien käytössä.

Miten: Käyttäjän ei tarvitse rekisteröityä peliä käyttäekseen. Peli toimii verkkosivun kautta, joten erillisen sovelluksen lataamista ei tarvita.

Peli julkaistaan marraskuussa 2021. Seuraa TAT:in sivuja: www.tat.fi/

Opettajan materiaalista opettaja löytää myös vinkkejä pelin hyödyntämiseen oppitunneilla. www.tat.fi/opettaja/

Talous-
teema

Esimerkki viikon lukujärjestyksestä alakouluun

MAANANTAI

Yhteinen startti

AP: Talousteema
Vinkit 11 ja 3
talousteemalla

Lounas

IP: Talousteema
Vinkki 8
Artikkeleita, videoita
ja pienryhmätöitä
aiheen ympärillä

Yhteinen lopetus

TIISTAI

Yhteinen startti

AP: Yrittäjyysteema
Vinkki 9 + kierto-
talousyrittäjän
puheenvuoro /video

Lounas

IP: Talous- ja
työelämäteemat
Vinkit 2 ja 4

Yhteinen lopetus

KESKIVIIKKO

Yhteinen startti

AP: Yrittäjyysteema
Vinkki 10 +
kauppiaan vierailu/
yrittäjän puheenvuoro
-video

Lounas

IP: Talous- ja
työelämäteemat
Vinkki 6

Yhteinen lopetus

TORSTAI

Yhteinen startti

AP: Talousteema
Vinkki 1 + 2

Lounas

- Tehtävien loppuun saattamista
- Dokumentointia
- Portfolio
- Videoita
- Haastatteluita
- Vierailijoita
- Yritysvierailuja

Yhteinen lopetus

PERJANTAI

Viikon huipentuma

- Esim. Talous- ja työelämäkarnevaalit
- Messut
- Elokuva
- Vierailijapotpuri
- Vierailut lähialueen yrityksiin
- Koulun ja kaupungin ammatit ja työelämäpolku tutuksi

Yhteinen viikon päätös: Mitä opittiin?

Talous- ja työelämätaidot sekä yrittäjyyskasvatus

YLÄKOULU

Miksi ja miten?

Miksi taloutta ja työelämätaitoja tulisi sisällyttää eri oppiaineisiin koko yläkouluajan. Talous-, työelämä ja yrittäjyystaitojen opettaminen on tärkeää:

- Talousosaaminen on kansalaistaito, jota ilman ei elämässä pärjää.
- Mestariksi ei tulla yhdessä yössä, vaan se vaatii harjoittelua.
- Nuoren aikuisen itsenäistymisvaiheen taloushuolet koettelevat mielenterveyttä. Oma kokemus siitä, että pystyy hallitsemaan talouttaan ja tulemaan toimeen pienilläkin tuloilla on merkittävä suojaava terveystekijä.
- Työelämä, ammatit ja työn luonne muuttuvat mm. teknologisen kehityksen ja talouden

globalisoitumisen seurauksena.

- Oppilaiden on tärkeää saada perusopetuksessa yleisiä valmiuksia, jotka edistävät kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan.
- Oppilaiden on tärkeä saada kokemuksia, jotka auttavat oivaltamaan työn ja yritteliäisyyden merkityksen, yrittäjyyden mahdollisuudet sekä oman vastuun yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä.

Seuraaville sivuille on koottu oppisisältöjä, joita on helppo ottaa käyttöön eri ikäluokkien oppitunneilla. Sisällöistä löytyy kulumia jokaiseen oppiaineeseen.

Vinkki 1: Oman talouden hallinta

Kenelle: 7.–9.luokkalaiset

Mistä on kyse: Taloussankari opettaa matematiikkaa, yhteiskuntaoppia, ruotsia ja englantia

Pelistä löytyvät myös ruotsin- ja englanninkieliset versiot, joten siinä voi tutustua myös näiden kielten taloussanastoon. Pelin läpipelaaminen kestää noin 45 minuuttia.

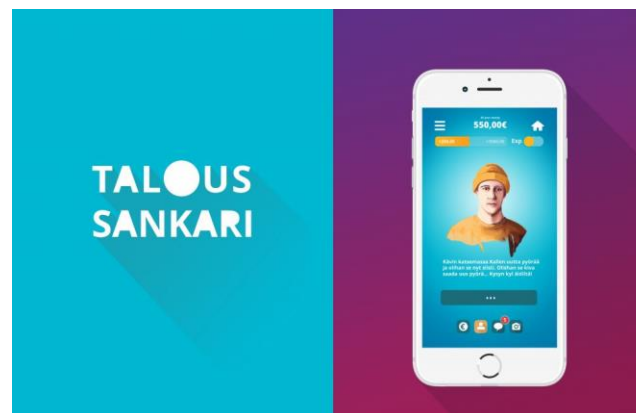
Pelin tueksi on tehty viisi valmista oppituntia:

- Oppitunti 1: Mummun työleiri ja muutakin duunii
- Oppitunti 2: Eka työ
- Oppitunti 3: Kallen laina
- Oppitunti 4: Lomamatka
- Oppitunti 5: Korkoa korolle

8. luokkalaisille on lisäksi oma vuosittainen Taloussankari-kisa. Viikon aikana kisaan voi harjoitella pelaamalla maksutonta Taloussankari-mobiilipeliä. Seuraa kilpailun aikataulua Taloussankarin-sivustolta.

Miten: Menemällä sivustolle: www.taloussankari.fi

Peli ei vaadi rekisteröitymistä ja sitä voi pelata kännykällä, tabletilla tai kannettavalla. Jos peli jää kesken, sen voi tallentaa ja jatkaa siitä.

Talous-
teema

Vinkki 2: Talous ja työelämäaiheinen Kahoot-peli

Kenelle: 7.–9. luokkalaiset (kaikki oppiaineet)

Mistä on kyse: Kahoot-peli

Järjestetään talous-, työelämä –ja yrittäjyysaiheisiin liittyvä kilpailu Kahoot-pelin muodossa.

Miten: Vaihtoehto 1 (valmismalli):

Trallasta löytyvät hyvät ohjeet 15 kysymyksen kisaan, jonka Taloustaitohanke on tehnyt.

Vähän kiperä se voi olla, mutta Kahootissa voi veikata.

Opettajalle on myös hyvät vastaukset, jotka voi käydä myöhemmin läpi osallistuneiden kanssa.

tralla.fi/tuotekortit/taloustaitohanke-taloussanastovisa/

Vaihtoehto 2 (oppilait aktivoiva malli):

Opettaja jakaa oppilaat ryhmiin ja oppilaat tekevät itse teeman mukaisen Kahoot-visan luokalle tai toisilleen.

Oppilaat voivat hakea talouteen, työelämään ja yrittäjyyteen liittyvää tietoa netistä (esim. Kunkoululoppuu.fi) tai oppikirjoista. Oppilaita kannustetaan rakentamaan itse 10-15 kohdan kilpailu Kahoot-alustalle.

Vinkki 3: Talouden ja sijoittamisen aakkoset

Kenelle: 7.-9.luokkalaiset

Mistä on kyse: Taloustermien tunnistamista

Talouden ja sijoittamisen aakkoset – montako termiä tunnistat?

Miten:

Parikyselynä/kisailuna: Sanaselitys

Kilpailuna pienryhmien kesken: Kuka tietää vastauksen?4

Agenttitehtävänä: arvotaan aakkoset ja esim. parityönä selvitetään mitä sana/käsite tarkoittaa ja esitellään luokalle.

www.kunkoululoppuu.fi/uutiset/taloussaakkoset/

Testaa talous- ja sijoitustermistön tunteksesi alla olevien aakkosten avulla. Klikkaamalla sanoja saat auki termien oikeat selitykset.

- A = arvonlisävero**
- B = bisnesenkeli**
- C = corporate governance**
- D = devalvaatio**
- E = emoyhtiö, euribor**
- F = finanssipolitiikka**
- H = hintakilpailukyky**
- I = inflaatio**
- J = johdannainen**
- K = korkomarginaali**
- L = luottoluokitus**
- M = merkintä**
- N = NASDAQ**
- O = osinko**
- P = pääomatulovero**
- R = rahasto-osuus**

Talous-
teema

Vinkki 4: Millainen rahankäyttäjä olet?

Kenelle: 7.-9. luokkalaiset

Mistä on kyse: Oppilaat pääsevät testaamaan, millainen rahankäyttäjä hän on. Lisää testejä: Vinkki 16.

Miten: Puhutaan ensin rahasta ja rahankäytöstä (esim. viikkorahakäytäntö, kotityöt, kesätyöt).

Tämän jälkeen oppilaat voivat tehdä testin:
www.kunkoululoppuu.fi/millainen-rahankayttajat-olet/

Testin jälkeen keskustellaan vielä tuloksista. Rahasta tulisi puhua välineenä. Miten rahaa käsitellään? Mihin sen pitäisi riittää?

Mistä saat pääasiallisesti rahat elämiseen?

Vanhemmilta ja sukulaisilta

Käyn töissä koulun ohessa

Lainaan kavereilta

Talous-
teema

Vinkki 5: Opitaan kiertotaloutta

Kenelle: 7.- 9.luokkalaiset

Mistä on kyse: Kiertotalousoppitunti

Tämän oppitunnin tavoitteena on tutustua kiertotalouteen käsitteeseen sekä oppia ymmärtämään, miten omia kulutustottumuksia voi muuttaa ja noudattaa kiertotalouden periaatteita paremmin.

Miten: Tarjolla on kaksi animaatiota

Valmiita kysymyksiä keskustelun tueksi tai tehtäviksi:

- Millaista hukkaa liittyy autoiluun?
- Mitkä tilat ovat suuren osan ajasta tyhjiällä? Mitä haittaa siitä on?

- Kuinka paljon tekstiilijätettä syntyy vuosittain? Miksi sitä syntyy niin paljon?

Lisää kysymyksiä, vinkkejä ja linkit videoihin:
www.tat.fi/tietopankki/kiertotalousoppitunti/

Kier-
talous-
teema

Vinkki 6: Sijoittaminen

Kenelle: 7.-9. luokkalaiset

Mistä on kyse: Tutustutaan mitä on sijoittaminen

Miten: Katsotaan video: [4 myyttiä sijoittamisesta ja säästämisestä](#)

Pohditaan seuraavia kysymyksiä:

- Miten aloittaa sijoittaminen?
- Miksi haluat sijoittaa?
- Mitä tarkoitusta varten sijoitat?
- Entä milloin tarvitset rahat ja kuinka paljon olet valmis ottamaan riskiä?

Seuraavaksi katsotaan video: [Miten aloittaa sijoittaminen?](#)

Lisää aiheeseen liittyviä vinkkejä ja Pörssisäätiön [Näin aloitat osakesijoittamisen –opas](#)

Lisäksi nuorten kanssa voi keskustella ammasteista ja yrityksistä, jotka toimivat finanssialalla

Bonustehtävä: Lisäksi matematiikan oppiaineen voi sitoa tähän kokonaisuuteen havainnollistamalla ja harjoittelemalla korkoa korolle –ilmiötä. Voidaan laskea esimerkkejä, paljonko eri tuottoisilla sijoituksilla voisi ansaita tietyn ajan kuluessa.

Talous-
teema

Vinkki 7: Podcastit opetuksen tueksi ja sisällöksi

Kenelle: 7.–9. luokkalaiset

Mistä on kyse: Videomuodossa olevia Puhu rahasta –podcasteja

Jaksoissa pohditaan yhdessä nuorten kanssa talouteen, työelämään ja yrittäjyyteen liittyviä asioita.

Aiheina mm.

- Mun elämä mun rahat
- Kun kaikki ei menekään putkeen raha-asioissa
- Mitä jokaisen tulisi tietää taloudesta
- Oma talous haltuun
- TETin kautta kesätöihin
- Tee oma työ ja tienaa

Miten: Jaksoja on tehty kaksi kautta ja ne on katsottavissa:

<https://www.kunkoululoppuu.fi/puhu-rahasta/>

Tai

www.youtube.com/user/kunkoululoppuu/playlists

(valitse soittolistalta Puhu rahasta –podcast)

Yhden jakson kesto n. 10–15 min

Esim. Nuori voi valita häntä kiinnostavan jakson ja koota siitä ajatuksia, mitä uutta hän oppi ja mitkä kolme asiaa kertoisi luokkatovereille sisällöstä.

Talous-
työelämä-
ja
yrittäjyys-
teemat

Vinkki 8: Oma Duunikoutsisi valmentamaan työelämätaidoissa

Työ-
elämä-
teema

Kenelle: 7.- 9.luokkalaiset

Mistä on kyse: Duunikoutsisi on ilmainen mobiilisovellus, jonka kautta nuori voi harjoitella työelämätaitoja.

Sovelluksessa nuori valitsee osion sen mukaisesti onko hakemassa: TET-jaksolle vai ensimmäistä työpaikkaa esim. kesätöitä.

Duunikoutsisi sisältää vinkit: työnhakuun, askeleet työnhakuprosessiin, välineet haastatteluun valmistautumiseen, kannustavia testejä, työelämän pelisäännöt ja inspiroivia uratarinoita.

Sovellus auttaa tunnistamaan ja sanoittamaan omia vahvuuksiaan.

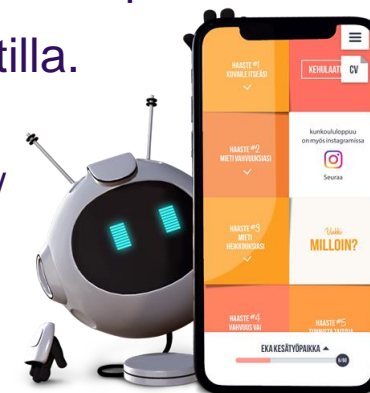
Nuori saa valmiin osaamispohjaisen CV:n, johon tekoäly auttaa sanoittamaan omaa osaamistaan.

Mitä opitaan:

1. Nuori saa lisätietoa ja valmennusta työelämään siirtymiseen
2. Nuori osaa hakea työpaikkaa suoritettuaan Duunikoutsin sisällöt
3. Nuori oppii Duunikoutsin avulla tunnistamaan ja arvostamaan omaa osaamistaan.

Miten otan käyttöön: Duunikoutsin voi ladata ilmaiseksi Applen ja Googlen sovelluskaupoista. Sitä voi käyttää kännykällä tai tabletilla.

Duunikoutsin-opetuspaketti:
www.kunkoululoppuu.fi/duunikoutsin/

Vinkki 9: Pohditaan tulevaisuuden valintoja

Kenelle: 7.–9.-luokkalaisille nuorille, jotka pohtivat tulevaisuuden valintojaan

Mistä on kyse: Kun koulu loppuu -media muodostuu verkkosivusta ja somekanavasta

Mitä opitaan:

- Nuori oppii hahmottamaan eri koulutus- ja uravaihtoehtoja, hakemaan TET-jaksolle ja kesätöihin sekä tunnistamaan omia vahvuuksiaan.
- Nuori saa tietoa taloudesta ja yrittäjyydestä.
- Nuori näkee vaihtoehdot laajasti samasta paikasta: eri alat saavat näkyvyyttä ja voivat kertoa nuorelle alan mahdollisuuksista. Nuori saa tietoa yrittäjyydestä.

- Nuoren työelämätaidot kehittyvät TETin ja kesätyökokemusten kautta.
- Nuori tietää, mitä tehdä seuraavaksi

Miten otan kokonaisuuden käyttöön: Nuori voi valita teeman mukaisesti, mihin osioon haluaa tutustua itsenäisesti tai pienryhmissä: TET-jakso, kesätyö, mille alalle, minne opiskelemaan, yrittäjyys ja hyvinvointi.

Sisällöstä nuori voi tehdä esitelmän luokalle, tämän voi myös tehdä ryhmätyönä tai kotitehtävänä.

Palvelu löytyy osoitteesta www.kunkoululoppuu.fi ja lisäinfoa: @kunkoululoppuu Insta

Talous-,
työelämä-
ja
yrittäjyys-
teemat

Vinkki 10: Eri oppiaineet työelämälähtöisesti

Kenelle: 7.-9.luokkalaiset

Mistä on kyse: TÖIHIN SIITÄ! -oppaan tehtävät ohjaavat nuorta perehtymään työpaikkoihin ja työn tekemiseen monesta eri näkökulmasta.

Opas sisältää työelämään liittyviä tehtäviä eri oppiaineisiin.

Tehtävät voivat liittyä osaksi TET-jaksoa tai niitä voi hyödyntää teemapäivinä ja osana opetusta.

Valmiissa tehtävissä on kolme osiota:

TUTKI: Tutkitaan aiheita eri keinoin. Voit haastatella, varjostaa tai etsiä tietoa muualta.

TOIMI: Kysymysten avulla pääset syventymään työpaikan toimintaan ja työn tekemiseen eri näkökulmista.

OIVALLA: Pohditaan minkälaisia asioita oman elämäsi kannalta liittyy teemaan.

Miten: Tehtävät, ohjeet ja vinkit löytyvät www.kunkoululoppuu.fi/tet/tet-tehtavia-eri-oppiaineisiin/

Biologia

TET-tehtäviä biologian tunneille

Terveystieto

TET-tehtäviä terveystiedon tunneille

Äidinkieli ja suomen kieli

TET-tehtäviä äidinkielen ja suomen kielen tunneille

Vieraat kielet

TET-tehtäviä vieraiden kielten tunneille

Matematiikka

TET-tehtäviä matematiikan tunneille

Liikunta

TET-tehtäviä liikuntatunneille

Talous-,
työelämä-
ja
yrittäjyys-
teemat

Vinkki 11: Mihin rahat menee? Budjettiharjoitus

Kenelle: 7. -9 .luokat

Mistä on kyse: Nuori, onko rahasi loppumassa? Mietikö koskaan, että mihin raha menee?

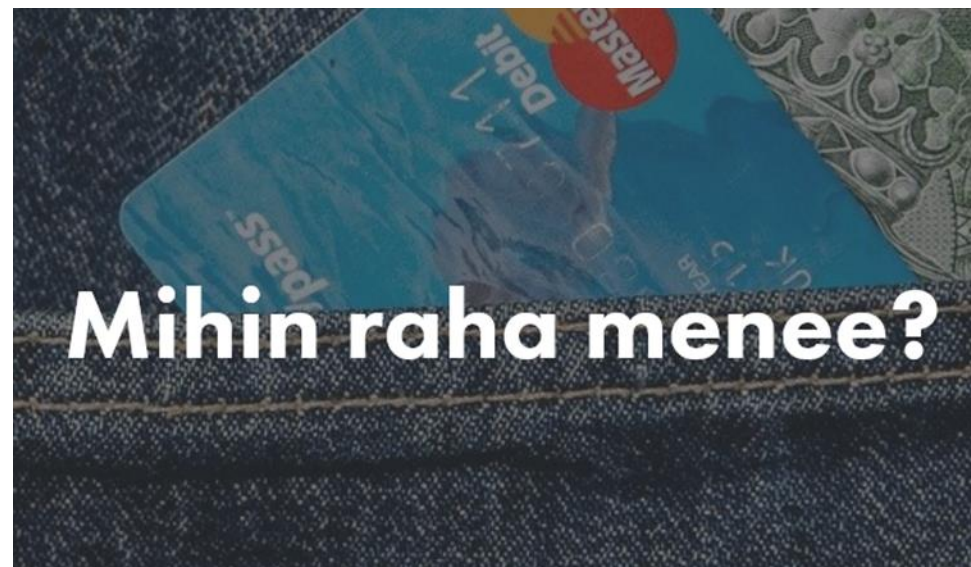
Miten: Jokainen oppilas arvio tai selvittää, mihin viikko- ja kuukausitasolla rahaa menee.

Tähän löytyy valmis budjettipohja ja lisävinkit keskustelun tueksi:

www.kunkoululoppuu.fi/munelama/mun-rahatsaastaminen/mihin-raha-menee/

Tämän jälkeen käydään pienryhmissä läpi budjettipohjia ja keskustellaan yhteisesti esim. miten rahaa voisi ansaita ja säästää yläkouluiässä.

Jokeritehtävä: Vaikka 2-5 € herkku tai muu eväs kuulostaakin halvalta, niin lasketaampa paljonko esimerkiksi 4,5 € herkku maksaa sinulle, jos ostat sen 4 kertaa viikossa vuoden aikana.

Talous-
teema

Vinkki 12: Miten voit säästää ja miksi kannattaa säästää?

Kenelle: 7.-9. luokat

Mistä on kyse: Säästämisen aloittamiseen on monia syitä, koska eri ihmiset säästävät eri syiden takia rahaa.

Jos sinun oli vaikea vastata otsikon kysymykseen, suosittelimme sinua miettimään, onko sinulla tulevaisuudessa asioita, mitä haluaisit tehdä tai saavuttaa?

Säästämisen aloittaminen voi tuntua helpommalta, jos sinulla on jokin syy tai tavoite säästettävillä rahoille.

Miten? Oppilaille voi antaa tehtävän yksin tai ryhmässä miettiä viisi syytä säästää rahaa.

Lisäksi oppilaat voivat pohtia 10 keinoa säästää rahaa.

Oppitunnin tueksi useita videoita (kts. Vinkki 11)

Vastauksia tarjolla:

www.kunkoululoppuu.fi/munelama/mun-rahatsaastaminen/miksi-kannattaa-saastaa/

Talous-
teema

Vinkki 13: Minustako yrittäjä?

Kenelle: 7.- 9.luokat

Mitä: Haaveiletko yrittäjäksi ryhtymisestä? Yrittäjällä täytyy olla idea ja vankka osaaminen jossain asiassa. Jos lisäksi uskoo ideaansa ja on valmis tekemään töitä sen eteen, yrittäjyyttä kannattaa kokeilla.

Miten:

Keskustellaan: Mitä on yrittäjä?

Selvitetään: Yrittämisen muodot

Harjoitellaan yrittämisen perustamista kuvitteellisilla yrityksillä

Oppilaat voivat tehdä yrittäjyystestin: Testaa taitosi yrittäjänä

Lisäksi linkin kautta useita videoita nuorista yrittäjistä ja uutisia yrittäjyydestä.

Kaiken sisällön, ohjeet ja vinkit löytyvät [täältä](#)

Yrittäjyys
-teema

Vinkki 14: Talousaiheiset videot yläkoululaisille

Videot:

1. Mihin kannattaa sijoittaa? feat. Rahajunnut
2. Miksi kannattaa sijoittaa? feat. Rahajunnut
3. Miten osakkeista saa tuottoa? feat. Rahajunnut
4. Miten säästää rahaa?
5. 4 myyttiä sijoittamisesta ja säästämisestä
6. Miten aloittaa sijoittaminen?
7. Sijoittajaksi alle viidessä
8. Aika hankkia verokortti
9. Aika hankkia pankkikortti
10. Emmin tarina: pikavipeistä tuli ongelma

Lisäksi löytyy myös useita videoita ammateista, jotka liittyvät talouteen ja työelämään:

Esim. Palkanlaskennan monipuoliset tehtävät – Taloushallintoliitto

Kaikki nämä videot löytyvät Kun koulu loppuu-sivuston omalta Youtube-[kanavalta](#)

Youtuben Kunkoululoppuu-kanavalla soittolistan kautta löytyy kootusti linkit kohdassa: Taloudenhallinta

Vinkki 15: Työelämään liittyvät videot ja testit

Runsaasti videoita aihealueittain:

1. TET-jaksot
2. Kesätyöt
3. Yrittäjäyys
4. Toimialakohtaisia videoita nuoren kiinnostuksen mukaan
5. Eri ammatteihin liittyviä videoita
6. Vinkkejä työnhakuun

Lisäksi löytyy myös useita videoita eri ammasteista! Kaikki nämä nähtävillä [täällä](#)

Valitse soittolistalta aihealueen perusteella

Testit:

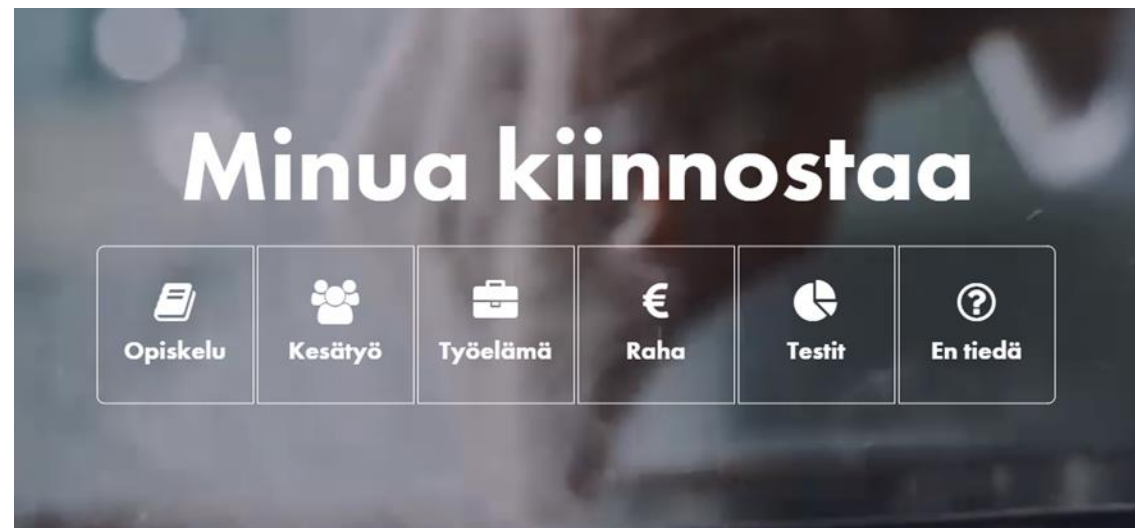
[Millainen rahankäyttäjä olet?](#)

[Testaa taloustaitosi](#)

[Duunikone](#)

[Yrittäjäyystesti](#)

[Työelämän pelisäännöt](#)

Esimerkki viikon lukujärjestyksestä yläkouluun

MAANANTAI

Yhteinen startti

AP: Talousteemoja
Esim. Vinkit 1,2,3

Lounas

IP:
Työelämäteemoja
Esim. Vinkit 8,16,18

Yhteinen lopetus

TIISTAI

Yhteinen startti

AP: Yrittäjyysteemoja
Esim. Vinkit 13,16,18

Lounas

IP:
Talousteemoja
Esim. Vinkit 4,5,6, 14

Yhteinen lopetus

KESKIVIIKKO

Yhteinen startti

AP: Työelämäteemoja
Esim. Vinkit 7,9

Lounas

IP:
Talousteemoja
Esim. Vinkit 11,12,14

Yhteinen lopetus

TORSTAI

Yhteinen startti

AP: Työelämäteemoja
Esim. Vinkit 10, 15

Lounas

IP:
Tehtävien loppuun
saattamista

- Dokumentointia
- Portfolio
- Videoita
- Haastatteluita
- Vierailijoita
- Yritysvierailuja

Yhteinen lopetus

PERJANTAI

Yhteinen startti

- Talous- ja työelämäkarnevaalit
- Messut
- Elokuva
- Vierailijapoturi
- Vierailut lähialueen yrityksiin
- Koulun ja kaupungin ammatit ja työelämäpolku tutuksi

Yhteinen lopetus
Mitä opittiin?

Lisävinkit

Alueen työnantajat ja yritykset mukaan teemapäiville – aina kannattaa kysyä vierailijoita ja kysyä yhdessä oppilaiden kanssa tai oppilaat kysyvät!

Draamaharjoitus soittamisesta yritykseen (esim. TET-paikan tai kesätyön kannalta):

- Oppilaat tekevät pienryhmissä käsikirjoituksen. Pohditaan yhdessä tai toisten ryhmien kesken sisältöjä. Nousevatko esille tärkeimmät kohdat kuten: Tervehdys, itsensä esittely koko nimellä, asiallisuus, äänen voimakkuus, muiden läsnäolo ja ympäristön äänet, kellonaika ja puhelun lopetus. Harjoituksia voidaan myös kuvata videolle tai harjoitella pareittain käytännössä. Koulun aikuiset voivat toimia myös harjoituksen vastapuhujana esim. haastattelijan muodossa.

Alakoulussa ja kenties yläkoulussa luokkatasoinen koko viikon kantava tehtävä. Se voi olla kotiläksynä ja sille on tärkeää varata myös lukujärjestyksessä oma paikka aloittaa ja saada palautetta.

- Esim. yläkoulu: Vanhemman, kummin tai naapurin urapolun

kartoitus, TET-jaksolta kesätöihin, opiskelut ja ensimmäiset työpaikat sekä nykyinen työnkuva. Toteutetaan haastattelemalla (livenä tai puhelimella), kysymykset voidaan tehdä etukäteen koululla.

- Esim. alakoulu: Vanhemman, naapurin, kummin tai isovanhemman ammatteihin tutustuminen. Toteutetaan haastattelemalla (livenä tai puhelimella), kysymykset voidaan tehdä yhdessä koulussa.

Teemapäivien aikana yrittäjän, johtajan, rehtorin, opettajan, terveydenhoitajan tai kenen tahansa ammatin edustajan kyselytunti/tunnit.

- Aamun yhteisessä startissa kerrotaan päivän kyselytunnin edustaja ja oppilaat voivat miettiä työelämään ja rahaan liittyviä kysymyksiä päivän aikana, joita voivat itse esittää tai opettajan avustuksella kyselytunnilla henkilölle. Opettajien on myös hyvä valmistautua lisäkysymyksillä. Kyselytunnin vieras voi alkuun kertoa hieman itsestään, omasta työurastaan ja työpaikastaan.

Kotitehtäväideoita

TATin opettajien aineistopankki

- Aineistopankista löydät erilaisia oppimateriaaleja talous-, työelämä ja yrittäjyysaiheiden opetuksen tueksi ala- ja yläkoulun sekä toisen asteen opetukseen.
- www.tat.fi/opettaja/

Tralla

- Tralla-palvelu tarjoaa laajan valikoiman materiaaleja, menetelmiä ja työkaluja yrittäjyystaitojen kehittämiseen helposti yhdestä paikasta. Paljon sisältöä helposti hakukoneen avulla talous- ja työelämätaitoihin liittyen.
- tralla.fi/

Kunkoululoppuu -sivusto

- Sivusto nuorille ja nuoren ympärillä oleville aikuisille. Sivusto antaa tietoa peruskoulun ja lukion jälkeisistä opiskelupaikoista, kesätyöstä ja työelämästä. Nuorille, jotka pohtivat tulevaisuuden valintojaan.
- www.kunkoululoppuu.fi/munelama/mun-rahats/

**Iloa ja intoa
teemojen
parissa!**

Lisätietoa

Duunikoutsi-sovelluksessa nuori voi tehdä osan haasteista eli tehtävistä kotiläksyinä niin, että esim. osa-alue: Ekaa työpaikka tulee suoritetuksi kokonaan teemapäivien aikana. Tämä voidaan ajatella työelämätaitojen valmennuskokonaisuutena, josta nuori saa palkkioksi osaamispohjaisen CV:n.

Nuori voi tehdä viikkotason budjettiharjoituksen ja seurannan oman perheen kuluista (esim. ruoka, harrastukset, asuminen, laskut, vakuutukset, liikkuminen ja muut esille nousevat menot). Harjoitus olisi hyvä tehdä yhdessä vanhempien kanssa ja käydä keskustelua sisällöstä joka päivä.

- Tähän valmis budjettipohjat ja lisävinkit: www.kunkoululoppuu.fi/munelama/mun-rahatsaastaminen/mihin-raha-menee/

Ajatuskartta siitä, mistä nyt unelmoi työelämään ja tulevaisuuteen liittyen. Miltä oma elämä voisi näyttää esim. vuonna 2030 (yläkoululainen) 2040 (alakoululainen)?

- Esim. Mitkä alat ja ammatit kiinnostavat, mitkä työpaikat ja yritykset voisivat olla mielenkiintoisia työpaikkoja, missä paikoissa nuori haluaisi olla kesätöissä, minkä verran palkkaa haluaisi ansaita, missä päin Suomea haluaisi työskennellä, miten unelma-ammattiin voisi päästä (opiskelupolku ja muut tekijät)

TAT

Talous ja nuoret TAT on valtakunnallinen vaikuttaja.

**Autamme nuoria kehittämään talous- ja työelämätaitoja
sekä innostumaan yrittäjyydestä.**

<https://www.tat.fi/info/>